

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING 2025 VAN DE GEMEENTE VAALS

1. Inleiding

Bij besluit van 12 december 2022 heeft uw raad aan RSM Netherlands Accountants N.V. opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet voor de gemeente Vaals uit te voeren voor de boekjaren 2022-2025. Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet de gemeenteraad echter nog een aantal zaken nader regelen, hetgeen op hoofdlijnen jaarlijks in dit controleprotocol plaatsvindt.

Object van controle is de jaarrekening 2025.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de externe accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2025 van de gemeente Vaals.

1.2 Wettelijk kader

De Gemeentewet (Gemw), artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 Gemw bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de Gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal in de opdrachtverstrekking duidelijk aangegeven moeten worden welke wet- en regelgeving, als normenkader voor de jaarrekeningcontrole geldt.

De Gemeenteraad heeft op 10 december 2017 de verordening ex artikel 213 Gemw voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Vaals vastgesteld, in 2023 werd deze op actualiteit beoordeeld. Met dit controleprotocol stelt de Gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar 2025.

1.3 Procedure

In de huidige verordening ex artikel 213 Gemeentewet is ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole in artikel 4, lid 4 geregeld dat periodiek (afstemmings)overleg plaatsvindt tussen de accountant en direct betrokkenen van de gemeente. Daarbij moet worden gedacht aan de auditcommissie (gedelegeerd vanuit de gemeenteraad), de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris, het hoofd bedrijfsvoering en een medewerker van het cluster Financieel Control (coördinator interne controle werkzaamheden).

Ook is uitwisseling van informatie gewenst over specifieke zaken bij de accountantscontrole. In artikel 7 lid 3 van deze controleverordening (art. 213) is een communicatiemoment benoemd tussen de raad en de externe accountant. Het betreft de communicatie tussen de externe accountant en de raad na afloop van de jaarrekeningcontrole. Voorafgaand aan de accountantscontrole vindt ook overleg met de externe accountant plaats. In dit overleg wordt de gekozen aanpak besproken tussen de audit-commissie en de externe accountant. Indien nodig kan nog bijstelling van de controleaanpak plaatsvinden door de externe accountant.

In bijlage 2 van dit protocol is het communicatietraject nader uitgewerkt.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid).

Zoals in artikel 213 Gemw is voorgeschreven zal de accountantscontrole van de in artikel 197 Gemw bedoelde jaarrekening uitgevoerd worden door een door de raad benoemde accountant.

De accountantsverklaring geeft op grond van de uitgevoerde controle aan of:

- a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- b. de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in [artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet](#) rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- c. de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in [artikel 186](#) en
- d. het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Alsmede overlegt de accountant een verslag van bevindingen over:

de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe verantwoording mogelijk maken.

De verantwoordingsinformatie van een aantal specifieke uitkeringen is onderdeel van de jaarrekening. De accountantscontrole hierop volgt het principe 'single information single audit' ('SiSa'). De accountantscontrole op de betreffende verantwoordingsinformatie is onderdeel van de controle op de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemw, Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden alsmede de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) (uitgegeven door NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De externe accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De externe accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening. De externe accountant richt de controle in op het ontdekken van materiële fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) zijn minimeisen voor de te hanteren goedkeuringstoleranties bij de controle van de jaarrekening voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de controleverklaring

De wettelijke minimeisen zijn:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding / Afkeurend
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle (% lasten)	≤ 2%	>2% - ≤4%	> 4%

De *goedkeuringstolerantie* is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat het getrouwe beeld van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed.

De *rapporteringtolerantie(s)* is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. De rapporteringtoleranties kunnen zich verder toespitsen op die elementen die de raad specifiek nader terug wil zien, zonder dat dit de goedkeuringstoleranties zelf beïnvloedt.

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstoleranties voor getrouwheid opgenomen zoals door de gemeenteraad vastgesteld voor het controlejaar 2025.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding / Afkeurend
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle (% lasten)	≤ 2%	>2% - ≤4%	> 4%

Op basis van de programmabegroting 2025 van de gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten en onzekerheden in de jaarrekening van circa € 892.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

De accountant rapporteert alle individuele fouten ≥ € 50.000.

De rapporteringstolerantie voor de SiSa-verantwoording per specifieke uitkering is op de volgende wijze bepaald:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter dan € 1.000.000 is.

Van de accountant wordt naast deze kwantitatieve benadering bij de weging van fouten en onzekerheden ook een kwalitatieve beoordeling verwacht (professional judgement).

Middels de rechtmatigheidsverantwoording wordt door het College verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente.

De rechtmatigheidsverantwoording bevat beweringen dat transacties en (financiële) beheers handelingen zijn uitgevoerd in overeenstemming met de regelgeving, die is opgenomen in het normenkader. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording betrouwbare informatie moet bevatten, blijft de accountant de informatie die hierin is opgenomen, toetsen vanuit de getrouwheid.

De accountant toetst of de informatie van het College in de rechtmatigheidsverantwoording:

- 1] juist, toereikend en volledig is;
- 2] geschikt is voor het doel waarvoor deze wordt verstrekt;
- 3] bij de volksvertegenwoordiger geen ander beeld oproept, dan de overeenkomst met de feiten.

4. Reikwijdte accountantscontrole

De accountantscontrole voor het kalenderjaar 2025 is limitatief gericht op:

4.1 De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom “Wetgeving extern” van het normenkader (bijlage 1 van dit protocol) zijn weergegeven en de overige kaders zoals opgenomen in de kolom “Regelgeving intern” van het normenkader (bijlage 1 van dit protocol). Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover dit directe financiële beheers handelingen betreffen of kunnen betreffen. Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar recht, hoogte en duur van financiële beheers handelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.

Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheers handelingen betreffen of kunnen betreffen;

4.2 De specifieke uitkeringen waarover bij de jaarrekening 2025 verantwoording wordt afgelegd in het kader van de SISA-regelgeving (Single Information Single Audit);

4.3 De naleving van de volgende kaders:

- De programmabegroting (begrotingscriterium)
- De Financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet (voorwaardencriterium);
- De Controleverordening ex artikel 213 gemeentewet (voorwaardencriterium);
- De verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a gemeentewet (misbruik en oneigenlijk gebruik criterium);

De toetsing hiervan vindt vanaf 2023 intern plaats en hierover wordt gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording van het College. De accountant toetst hiervan de getrouwheid.

Collegebesluiten vallen in principe **niet** onder het normenkader voor de controle van de jaarrekening.

De volgende kaderstellende collegebesluiten (betrekking hebbend op financiële beheersbehandelingen) behoren wel tot de controle:

1] Wettelijk verplichte kaderstellende collegebesluiten waarbij is voorgeschreven dat een rechtmatigheidstoets moet worden uitgevoerd. Dit doet zich voor bij specifieke uitkeringen.

2] Kaderstellende collegebesluiten inzake financiële en/of niet-financiële beheershandelingen die de raad (aanvullend) opneemt in het normenkader.

3] Kaderstellende collegebesluiten waarbij in de externe regelgeving en/of de door de raad vastgestelde verordening wordt aangegeven dat een dergelijk collegebesluit *moet* worden genomen. Indien in deze regelgeving de verplichting tot het opstellen en nemen van een besluit is opgenomen, zal de accountant alleen onderzoeken of dit besluit ook *daadwerkelijk door het college is vastgesteld*.

5. Rapportering accountant/accountantsverslag

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

Interim-controle

Aan het einde van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders.

In het verslag van bevindingen wordt in elke geval gerapporteerd over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken en de tabel van fouten en onzekerheden voor de specifieke uitkeringen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht en gespecificeerd naar aard en financieel gevolg of risico. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatievoorziening en dataverwerking.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

In bijlage 3 worden de rapportagemomenten nader vastgelegd.

Bijlagen:

1. Normenkader 2025
2. Communicatie en periodiek overleg
3. Rapportagemomenten